

■ Ἐπὶ τῇ ἱερᾷ μνήμῃ αὐτοῦ (21ῆ Ἰανουαρίου)

Ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ Βατοπαιδινὸς*

Ὁ ἀκατάβλητος κήρυκας τῆς πατερικῆς παραδόσεως

*Ἀρχιμανδρίτου Ἐφραίμ Καθηγουμένου
Ἱερᾶς Μεγίστης Μονῆς Βατοπαιδίου*

Ἡ **ΙΕΡΑ** Μεγίστη Μονὴ Βατοπαιδίου κατὰ τὸ Ἱστορικό της παρελθὸν ἔχει ἀποδειχθεῖ ὅτι διαδραμάτιζε διπλὸ ρόλο ὅσον ἀφορᾷ τὴν πνευματικὴ της δραστηριότητα. Ἀφενδὸς μὲν δροῦσε στὴν ἡσυχία καὶ τὴν ἀμεριμνία, ποὺ εἶναι οἱ προϋποθέσεις γιὰ τὴν θέωση, καὶ ἀφετέρου τὰ θεωθέντα καὶ ἁγιασμένα τέκνα της τὰ ἔστειλε στὴν ἱεραποστολὴ γιὰ νὰ δώσουν τὴν καλὴ μαρτυρία τῆς Ὁρθόδοξης Ἀγιορείτικης Παραδόσεως πρὸς στήριξη τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, κάτι ποὺ δὲν εἶναι ξένο στὸν ροῦ τῆς διαχρονικῆς πορείας τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ μπορούμε νὰ ποῦμε ὅτι διακρινόταν πολὺ στὸν τομέα αὐτόν, ὥστε ἐπιδόθηκε σὲ αὐτὴν ὁ κλῆρος τῆς ἱεραποστολῆς, ὄχι μόνο στὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ στὰ ἄλλα Ὁρθόδοξα Ἔθνη.

Ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ Βατοπαιδινός, γνωστὸς ὡς «ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ Γραικός», ὑπῆρξε ἓνας ἀπὸ τοὺς πλέον λογίους μοναχοὺς, διεκρίθη δὲ ὡς θεολόγος, φιλόσοφος, συγγραφέας καὶ ποιητῆς κατὰ τὸ πρῶτο μιστὸ τοῦ 16ου αἰώνα, καὶ ἔγινε γνωστὸς ὡς «φωτιστῆς καὶ ἀναμορφωτῆς τοῦ ρωσικοῦ ἔθνους».

Γεννήθηκε στὴν πόλη τῆς Ἄρτας τὸ 1470. Καταγόταν ἀπὸ πλούσια, ἐπιφανῆ, εὐσεβῆ οικογένεια καὶ ὀνομαζόταν Μιχαὴλ Τριβώλης. Ἐλαβε τὴν βασικὴ παιδεία ἀπὸ τοὺς γονεῖς του στὰ σχολεῖα τῆς

Ἄρτας καὶ τῆς Κέρκυρας. Σὲ ἡλικία εἴκοσι χρόνων μετέβη στὴν Ἰταλία, ὅπου παρακολούθησε ἀνώτερες σπουδὲς γιὰ μία δεκαπενταετία στὰ πανεπιστήμια τῆς Ἰταλίας, Βενετίας, Πάδοβας, Φερράρας, Φλωρεντίας καὶ στὰ Μεδιόλανα. Ἐνας ἀπὸ τοὺς πλέον ἐγκρίτους βιογράφους τοῦ ἀγίου Μαξίμου, ὁ Ε. Γκολουμπίνσκυ, ἰσχυρίσθηκε ὅτι, ἐὰν παρέμενε τελικὰ στὴν Ἰταλία, θὰ γινόταν ἕνας ἀπὸ τοὺς διαπρεπέστερους καθηγητὲς πανεπιστημίων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Ὅμως ὁ ἅγιος Μάξιμος ἐπιδόθηκε σὲ ἔντονη ἀναζήτηση τοῦ αὐθεντικοῦ τρόπου τῆς χριστιανικῆς ζωῆς, ἀφοῦ διαπίστωσε τὴν γυμνότητα τοῦ ἀνθρώπου χωρὶς τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ, ζῶντας στὴν Ἰταλία, ὅπου τότε ἄκμαζε ὁ ἀναγεννησιακὸς οὐμανισμὸς. Ἐνῶ ταυτόχρονα ὁ ἠθικισμὸς εἶχε στρέψει τὸν κόσμον στὰ παράλογα πάθη τῆς ὑποκρισίας, τῆς πλεονεξίας, τῆς ἀπανθρωπιᾶς καὶ τῆς ἀκολασίας. Ἀκούοντας δὲ γιὰ τὴν μοναστικὴ πολιτεία τοῦ Ἁγίου Ὀρους καὶ ποθῶντας νὰ ἐπιτύχει τὸν ὑψιστὸ ἀνθρώπινο προορισμὸ, τὴν θέωση, ἀφοῦ διαπίστωσε τὴν ματαιότητα κάθε ἐπίγειας δόξας καὶ σοφίας, ἀποφάσισε νὰ ἀφοσιωθεῖ στὸν Κύριον ὡς μοναχὸς στὸ περιφανὲς αὐτὸ λίκνο τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως, καὶ κατέληξε στὴν Ἱερὰ Μεγίστη Μονὴ Βατοπαιδίου.

Ἡ ἀναχώρησή του στὸ Ἅγιον Ὄρος

ΣΤΗΝ Μονὴ Βατοπαιδίου ἔζησε ἀσκητικὸ βίον περίπου 10 χρόνια. Ἀσκήθηκε στὶς βασικὲς ἀρετὲς τῆς ὑπακοῆς καὶ τῆς ἐγκρατείας, ἀποφεύγοντας μ' αὐτὲς οὐσιαστικὰ ὅλα τὰ ἀνθρώπινα πάθη, διότι ἔκοψε κάθε δικό του θέλημα, ἐπιθυμία, πλεονεξία καὶ ὑπερηφάνεια. Ἐνῶ ὁ ἀκόρεστος πόθος του γιὰ τὴν ἀπόκτηση τῶν ἀρετῶν καὶ ἡ ἀξιοζήλευτη ἐπιμέλειά του στὴν ἄσκηση αὐτῶν τὸν ἔκαναν κάτοχον τῶν πλέον ὑψηλῶν ἀρετῶν, τῆς ταπεινώσεως, τῆς ἀκτημοσύνης καὶ τῆς ἀγάπης. Μὲ αὐτὲς πάλι τὶς ἀρετὲς ἔγινε διαρκῆς αὐτοθυσία πρὸς τοὺς συνασκητὲς καὶ συνανθρώπους του. Ταυτόχρονα ὅμως μὲ τὴν ἄσκηση τῆς ἀδιάλειπτης προσευχῆς ἔνωσε τὴν ψυχὴ του μὲ τὸν Θεὸ καὶ κατέστη κατοικητήριον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἄλλὰ καὶ ἡ πλούσια βιβλιοθήκη τῆς Μονῆς τροφοδοτοῦσε πνευματικὰ τὸν ἅγιο. Ἡ μελέτη τῶν βιβλίων ἀποτελοῦσε ἐντρύφησή του. Ἀπὸ τὰ σπάνια χειρόγραφα τῆς βιβλιοθήκης τρυγοῦσε τὴν σοφίαν τῶν προγενεστέρων ὁσίων τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἐνῶ ταυτό-

χρονα τὸ παράδειγμα τῶν ἄλλων λογίων Πατέρων τῆς Μονῆς τοῦ γινόταν φωτεινὸς σηματοδότης καὶ ὁδηγὸς τῆς ἀγγελικῆς μοναχικῆς ζωῆς.

Σύντομα διέκριναν οἱ Πατέρες τῆς Μονῆς τὴν καλλιεργημένη καὶ πλούσια σὲ ἀρετὲς καὶ χαρίσματα ψυχῆ του, γι' αὐτὸ τοῦ ἀνέθεταν ἀναγκαῖες ἐργασίες ἐκτὸς Μονῆς, τὶς ὁποῖες ὁ ὄσιος Πατέρας χρησιμοποιοῦσε ὡς εὐκαιρίες γιὰ νὰ στηρίξει τὸν πονεμένο ὀρθόδοξο λαὸ μας, ποὺ βαλλόταν ἀπὸ τὴν

ἀγγραμματώσει, τὰ δεσμὰ τῆς Τουρκοκρατίας, τὶς αἰρέσεις τῆς Δύσεως.

Τὸ 1515, ὁ τσάρος Βασίλειος Ἰβάνοβιτς ζήτησε ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, καθὼς καὶ ἀπὸ τὸν «Πρῶτο» τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἔμπειρο, λόγιο καὶ ἐνάρετο μοναχὸ γιὰ νὰ μεταφράσει ἐκκλησιαστικὰ κείμενα στὴν ρωσικὴ γλῶσσα καὶ συνάμα νὰ διορθώσει ἐσφαλμένες μεταφράσεις καὶ ἀντιγραφές τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ πατερικῶν κειμένων.

Ἀρχικὰ ἐπιλέχθηκε ὁ Βατοπαιδινὸς μοναχὸς Σάββας, ὁ ὁποῖος ὅμως λόγῳ τῆς προχωρημένης ἡλικίας του ἀρνήθηκε, ὅποτε ὁ κληρὸς ἔπεσε στὸν ἐπιφανῆ μοναχὸ Μάξιμο.

Ἡ ἀποστολὴ του στὴν Ρωσία

Ο ΜΑΞΙΜΟΣ ἀναχώρησε ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὄρος τὸ 1516. Ὡς ἐκπρόσωποι τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ ὑποδέχθηκαν τὸν Ἁγιορείτη μοναχὸ καὶ τὴν συνοδεία του ὁ μητροπολίτης Μόσχας Βαρλαάμ καὶ ὁ τσάρος Βασίλειος Ἰβάνοβιτς.

Δυστυχῶς, τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τὸ ρωσικὸ ἔθνος μαστιζόταν ἀπὸ καινὲς ἰδεολογίες, ποὺ εἶχαν ὑπείσθῃ καὶ στὰ ὀρθόδοξα ἐκκλησιαστικὰ βιβλία, ἴσως ὄχι τυχαῖα.

Ὁ Μάξιμος ἀνέπτυξε συγγραφικὸ, μεταφραστικὸ, διορθωτικὸ καὶ ἐρμηνευτικὸ ἔργο. Παράλληλα, ἡ ὀρθοπραξία του εἴλκυσε σύντομα τὸν τσάρο καὶ τὸν μητροπολίτη, καθὼς ἐπίσης καὶ τὸν λαὸ καὶ ἀρκετοὺς ἐπιφανεῖς καὶ διακεκριμένους ἄνδρες, ποὺ διαπίστωσαν στὸ πρόσωπό του τὸν σοφὸ μοναχό, ποὺ εἶχε τὴν δυνατότητα νὰ

ἐπιλύει δυνάμει Θεοῦ μὲ τὶς συνετές του διδαχὲς καὶ συμβουλὲς τὰ πολυσχιδῆ προβλήματα ποὺ ἀνήκαν στοὺς ἀνθρώπους ὄλων τῶν κοινωνικῶν τάξεων καὶ δραστηριοτήτων. Ἔτσι ἄρχισε τὸ συμβουλευτικό του ἔργο κυρίως πρὸς τὸν Ρῶσο ἡγεμόνα καὶ τὸν μητροπολίτη ποὺ διοικοῦσαν τὰ τῆς Πολιτείας καὶ τὰ τῆς Ἐκκλησίας.

Πρέπει δὲ νὰ σημειώσουμε ὅτι ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ Βατοπαιδινὸς ὑπῆρξε ὁ πρῶτος μύστης τῶν Ρώσων στὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ φιλοσοφία καὶ φιλολογία, λόγω τῶν σχετικῶν ἐμβριθῶν καὶ πολυετῶν πανεπιστημιακῶν σπουδῶν του στὴν Δύση.

Ἐπίσης ἦταν ὁ πρῶτος εἰσηγητὴς τῆς τυπογραφίας στὴν Ρωσία, ἔνεκα τῶν στενῶν του σχέσεων μὲ τὸν περίφημο Ἴταλὸ τυπογράφο καὶ λόγιο Ἄλδο Μανούτσιο.

Γενικά, ὁ Φωτιστὴς καὶ Ἰσαπόστολος Μάξιμος ἐνεργοῦσε πολὺτροπα καὶ σοφά, καὶ φρόντιζε νὰ μορφώνει πλῆθος ἀνθρώπων, ποὺ συνέχισαν τὸ κολοσσιαῖο ἔργο τῆς ὀρθοδόξου διαφώτισεως τῆς Ρωσίας γιὰ τὴν σωτηρία τοῦ λαοῦ καὶ πρὸς δόξα καὶ χαρὰ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Οἱ ἐν λόγῳ πολιτιστικὲς δραστηριότητες τοῦ ἁγίου Μαξίμου ἐξαίρουν τὴν πολυποίκιλη εὐεργετικὴ δράση τοῦ Ἁγίου, ποὺ ἀναδείχθηκε ὄχι μόνον Ἱεραπόστολος ἀλλὰ καὶ ἐκπολιτιστὴς τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ, ποὺ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη βρισκόταν σὲ κατάσταση ἀγραμματοσύνης καὶ ἀμάθειας.

Ἡ ἱεραποστολικὴ δράση τοῦ ἁγίου Μαξίμου διήρκεσε γιὰ μία ὀκταετία. Τὸ ὁμολογιακό του ἔργο ὅμως τοῦ ἐπιφύλασσε βαρὺ σταυρό, ἢ μᾶλλον ὁ ἐχθρὸς τῆς ἀληθείας διάβολος ἐπιχείρησε νὰ καταστρέψει τὸ ἔργο τοῦ Μαξίμου ἀλλὰ τελικὰ ἀστόχησε, διότι «ὁ κόκκος τοῦ σίτου ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν καὶ ἀπέθανε καὶ ἔδωκε καρπὸν ἑκατονταπλασίονα» (Λουκ. 11' 8).

Σύγκρουση μὲ τὴν πολιτικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ ἡγεσία

ΕΥΚΡΙΝΕΣΤΕΡΑ ἀναφέρουμε ὅτι λόγω ἀτασθαλιῶν ἐκ μέρους πολιτικῶν καὶ ὀρισμένων ἐκκλησιαστικῶν φορέων –ποὺ ὀφείλονταν ἐν πολλοῖς σὲ ἀγνοια– ὁ Ἀθωνίτης Πατέρας ἀναγκάσθηκε νὰ διαμαρτυρηθεῖ καὶ νὰ ἐλέγξει κάποιους, μὲ βάση τὶς εὐαγγελικὲς ἀξίες καὶ σύμφωνα μὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴ ἰδιότητα, ποὺ τοῦ χορηγήθηκε ἀπὸ τὴν Ρωσικὴ Ἐκκλησία καὶ τὴν Βασιλεῖα τῆς χώρας.

Δυστυχῶς ὁμως, ἀντὶ ἡ κατάστασι τῶν πραγμάτων νὰ βελτιωθεῖ, ὁ Μάξιμος εἶχε πλέον νὰ ἀντιμετωπίσει τὴν ἔχθρα τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν. Σὲ αὐτοὺς συμπεριλαμβανόταν καὶ ὁ ἴδιος ὁ ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχθεὶς τσάρος καὶ ὁ νέος μητροπολίτης τῆς Ρωσίας Δανιήλ, ποὺ ἀγνοοῦσαν τὸ εἰλικρινὲς ἐνδιαφέρον τοῦ ἁγίου γιὰ τὴν σωτηρία τους καὶ τὴν εὐθυδρομία τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας.

Ἀπὸ ἐδῶ ἀρχίζει μία βαριὰ σταυρικὴ πορεία τοῦ Ἁγίου ἐν μέσῳ φυλακῶν καὶ μέχρι θανάτου δοκιμασιῶν. Αὐτὲς ἀκριβῶς οἱ δοκιμασίαι τελειοποίησαν πνευματικὰ τὸν Μάξιμο, ὥστε νὰ θεωρεῖται σήμερα ἓνα ἀπὸ τὰ πρῶτα ἐπιφανῆ τέκνα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Βατοπαιδίου καὶ γενικότερα τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας μας ὁ ἰσαπόστολος, ὁμολογητὴς, μάρτυρας καὶ ὁσιος. Εἶναι αὐτὸς ποὺ μὲ θεία κλήσι συγκέντρωσε ὅλα μαζί τὰ χαρίσματα καὶ σ' αὐτὸν ἀρμόζουν ὅλες οἱ ἐν λόγῳ προσωνυμίες σὲ τέτοιο βαθμὸ, ὥστε νὰ μὴ θεωρεῖται κάποια ἀπὸ αὐτὲς ὑπερβολή.

Ὁ ἅγιος Μάξιμος ἔλεγε τοῦς ἐκκλησιαστικοὺς φορεῖς γιὰ ἀνάρμοστη σὲ κληρικοὺς καὶ μοναχοὺς ζωῆ, καθὼς καὶ γιὰ ἀνάρμοστη συμπεριφορὰ πρὸς τὸν λαό. Παράλληλα ἔλεγε καὶ κάποιους πολιτικούς φορεῖς γιὰ παρόμοια θέματα, ὅπως ὁ προφήτης Πρόδρομος ποὺ φονεύθηκε στὴν φυλακή, γιὰτὶ ἔλεγε γιὰ μοιχεία τὸν βασιλιά.

Ἔτσι καὶ ὁ ἅγιος Μάξιμος ἐγίνε ὁμολογητὴς ὑπερασπίζοντας τὴν ἀκρίβεια τοῦ ἡθους, ἐλέγχοντας αὐτοὺς ποὺ δὲν ζοῦσαν ἠθικά, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὰ ἀξιώματα ποὺ κατεῖχαν.

Δὲν ὑψηλοφρόνησε ἀπὸ τίς προσφερόμενες σὲ αὐτὸν ἀπὸ τὸν τσάρο βασιλικὲς τιμές. Οὔτε γιὰτὶ ἦταν ὁ πρῶτος βασιλικὸς σύμβουλος καὶ συνέτρωγε μὲ τὸν τσάρο στὴν ἴδια τράπεζα ὀκτῶ ὀλόκληρα χρόνια, σὰν νὰ ἦταν πρίγκηπας. Ὅλα αὐτὰ δὲν τὸν ἔκαναν νὰ ἀγνοήσει ὅτι ἦταν μοναχός, καὶ μάλιστα Ἁγιορείτης, ποὺ κλήθηκε μὲ θεία νεύσι νὰ ἀνορθώσει τὰ ἥθη τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ. Οὔτε ὑπολόγισε ὅτι θὰ ἔχανε τὴν εὐνοια τοῦ τσάρου καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν φορέων καὶ παράλληλα τίς πρὸς αὐτὸν τιμές τους, ἐξαιτίας τῶν ἐναντίον τους ἐλέγχων του.

Ἡ φυλάκισή του

ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΘΗΚΕ, ὡς δῆθεν αἰρετικός, σὲ ἰσόβια φυλάκισι σιδηροδέσμιος, σὲ στέρησι τῆς μεταλήψεως τῶν θείων μυστηρίων, σὲ

ἀπομόνωση καὶ ἀπαγόρευση τῆς ἐπικοινωνίας μὲ τοὺς ὑπόλοιπους πιστοὺς. Καὶ ὅλα αὐτά, ὅπως εἶπαμε πρὸ πάνω, γιὰτὶ ἔλεγε τοὺς κατηγοροὺς του γιὰ μὴ ἠθικὴ ἀναστροφή, σύμφωνα μὲ τὰ χριστιανικὰ ἦθη. Παράλληλα ἀπαγορεύθηκαν σ' αὐτὸν ἡ ἀλληλογραφία καὶ ἡ ἀνάγνωση βιβλίων. Τὸ τελευταῖο ἦταν γιὰ τὸν λόγιο καὶ φιλόσοφο μοναχὸ ἓνα ἐπιπλέον μαρτύριο, διότι ἡ πνευματικὴ τροφὴ καὶ τρυφή του ἦταν ἡ μελέτη καὶ συγγραφὴ βιβλίων.

Στὴν φυλακὴ ὁ πρωταίτιος τῶν δεινῶν τοῦ Μαξίμου μητροπολίτης Δανιὴλ τοποθέτησε δύο δεσμοφύλακες σκληροὺς καὶ ἀπάνθρωπους, ποὺ τὸν βασάνιζαν γιὰ ἕξι συνεχῆ χρόνια χωρὶς οἰκτιρισμὸ ὅπως ὁ ἴδιος ὁ Μάξιμος βεβαίωνε γράφοντας ἀργότερα πρὸς τὸν Μόσχας Μακάριο, «ἐτηρούμην ἐγκάθειρκτος ἐν δεσμοῖς καὶ ἐθανατούμην διὰ τοῦ ψύχους, τοῦ καπνοῦ καὶ τῆς πείνης».

Ὁ βιογράφος του, Κούρμπσκιη, ἀναφέρει ὅτι

«πολλὰ ὑπέστη ἐκ τῶν ἐπαχθῶν δεσμῶν καὶ τῆς πολυχρονίου ἐν φρικτοτάταις φυλακαῖς ἐγκαθειρξέως», «... ταιλιπωρηθεὶς εἰς τὸ ἔπακρον καὶ ἀνοικτιρμόνως βασανισθεὶς σωματικῶς τε καὶ ψυχικῶς ὑπὸ ἀφορήτων δοκιμασιῶν ἔξαετοῦς ἐν δεσμοῖς σιδηροῖς εἰρκτῆς ... Ἔνεκα τῶν βασάνων αὐτῶν πολλὰς φορὰς ὁ Μάξιμος ἔπεφτε σὲ πλήρη ἀπώλεια τῶν αἰσθήσεων, μέχρι νεκρώσεως. Θέλοντας κάποτε νὰ παρηγορήσει τὴν θλίψη του ἀπὸ τοὺς βασανισμοὺς, ἔγραψε Κανόνα στὸ Ἅγιο Πνεῦμα πάνω στὸν τοῖχο τῆς φυλακῆς χρησιμοποιώντας κάρβουνο, ἐπειδὴ δὲν τοῦ ἐπέτρεπαν νὰ ἔχει χαρτὶ καὶ νὰ γράφει. Κάτω ἀπ' αὐτὲς τὶς συνθήκες, ποτὲ δὲ γόγγυσε ἢ κατέκρινε κάποιον! Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ ρῆσις τοῦ Μαξίμου, στὰ τέλη τῆς ἐπιγείου ζωῆς του, σὲ μία του ἐπιστολῆ, ποὺ εὔχεται γιὰ τὸν κύριο αἴτιο τῶν μυρίων βασάνων του, μητροπολίτη Δανιὴλ: “μὴ στησάτω αὐτῷ ὁ Θεὸς τὴν ἀμαρτίαν ταύτην”»!

Κατὰ τὴν πρώτη φυλάκισή του στὴν Μονὴ Βολοκολὰμσκ καὶ στὴν συνέχεια κατὰ τὴν δεύτερη μετακίνησή του στὴν Μονὴ Ὀτρότς, ἦταν φυλακισμένος σὲ ὑγρὴ καὶ σκοτεινὴ, ὑπόγεια φυλακὴ, στερούμενος φωτὸς καὶ θέρμανσης, στερούμενος κάθε ἀνθρώπινης παρηγοριᾶς, ποὺ δικαιούται καὶ ὁ τελευταῖος κακοῦργος.

Ἄληθεια, ποιὸς εἶναι ἱκανὸς νὰ διηγηθεῖ τὸ μαρτύριό του καὶ ἰδιαί-

τερα τὴν στέρση τῆς θείας Εὐχαριστίας; Μόνον ὁποῖος γνώρισε τὴν ἀγάπη τοῦ γλυκύτατου Ἰησοῦ μπορεῖ νὰ περιγράψει τὸ μαρτύριο αὐτό.

Παρ' ὄλες τὶς διαμαρτυρίες τοῦ Ἁγίου γιὰ τὸ βαρύτατο καὶ ἄδικο ἐπιτίμιο αὐτὸ καὶ παρὰ τὶς παρακλήσεις του νὰ ἐπιτραπεῖ σ' αὐτόν, τουλάχιστον, ἢ μετάληψη τῶν θείων μυστηρίων, λέγοντος μὲ βαθὺ πόνος:

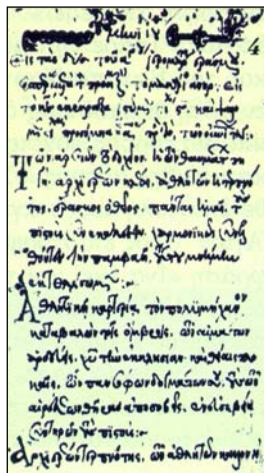
«...Ζητῶ νὰ μὲ ἀξιῶσθε τῆς Μεταλήψεως τῶν παναχράντων καὶ ζωοποιῶν τοῦ Χριστοῦ Μυστηρίων, τῶν ὁποίων ἀπεκλείσθην ἤδη ἐπὶ 17 ἔτη ... Δότε μοι, σᾶς ἰκετεύω, ταύτην τὴν χάριν..., σώσατε ἀπολυμένην ψυχὴν...» «...ζητῶ ...οἶκτον καὶ φιλανθρωπίαν...», «... ἔλεον ζητῶ, ἔλεον δεῖξατέ μοι, ἵνα καὶ ὑμεῖς τῆς αὐτῆς τύχητε χάριτος...»,

δυστυχῶς οἱ κληρικοὶ τῆς ἀδικίας δὲν τὸν εἰσάκουσαν. Τὸν κρατοῦσαν χωρὶς νὰ τοῦ ἐπιτρέπουν τὴν Θεία Κοινωνία γιὰ δεκαοκτῶ ὀλόκληρα χρόνια!

Ἐπιπλέον, καθὼς εἶπαμε πρὸςπάνω, ἐπέτεινε τὸ μαρτύριό του ἢ φοβερὴ ὀδύνη ἀπὸ τὴν παρατεταμένη ἀλυσόδεσή του, ποὺ διήρκεσε ἕξι χρόνια στὴν φυλακὴ τοῦ Βολοκολάμσκ καὶ ὕστερα κατὰ τὰ πρῶτα ὀκτῶ ἔτη φυλάκισής του στὴν φυλακὴ τῆς Μονῆς Ὀτρούτσ. Συνολικὰ διατέλεσε σὲ σιδηρὰ δεσμὰ δεκατέσσερα χρόνια (1525-1539)· τὸ σύνολο δὲ τοῦ χρόνου τῆς φυλακίσεώς του ἦταν εἴκοσι ἕξι χρόνια.

Ἡ ἀντιμέτωπιση τῶν δοκιμασιῶν του

Ο ΑΓΙΟΣ Μάξιμος ὑπέφερε ὅλα τὰ δεινὰ μὲ ὑπομονὴ καὶ ἀνεξικακίαν· οὐδέποτε μέμφθηκε τοὺς αἰτίους ποὺ τὸν ὑπέβαλαν σὲ τόσο μεγάλα δεινὰ. Οὔτε ἐξῆλθε καθόλου ἀπὸ τὰ ὄρια τῆς εὐγένειας καὶ τῆς πραότητος. Αὐτὸ ὀφείλεται στὴν ταπεινώσή του. Μιμούμενος τοὺς λοιποὺς ἁγίους Πατέρες διαμαρτυρόταν μὲν γιὰ τὴν κατηγορία ἐναντίον του ὅτι εἶναι αἰρετικὸς καὶ βλάσφημος, δεχόταν ὅμως τὶς δοκιμασίες σὰν νὰ παραχωρήθηκαν σ' αὐτόν ἀπὸ τὸν Θεὸ γιὰ τὶς ἁμαρτίες του.

Δείγμα γραφῆς τοῦ Ἁγίου Μαξίμου ἀπὸ τὸν Κώδ. 198, φ. 579, I. Μ. Δοχειαρίου.

Ἔτσι ἔγραφε στὸν μητροπολίτη Δανιήλ:

«Σοὶ λέγω ὁμως περὶ τούτου ὅτι μὲ κατέκρινας ἐπὶ αἰρέσει καὶ μὲ ἀπέκλεισας τῆς μεταλήψεως τῶν θείων Μυστηρίων. Ὡς πρὸς δὲ τὰ λοιπὰ μου πολλὰ καὶ ἀμέτρητα ἀμαρτήματα, οὐδὲ τὸ στόμα μου δύναμαι νὰ ἀνοίξω· δὲν πρέπει ὁμως νὰ ἀπελπισθῶ, ἀλλ' ἐλπίζω εἰς τὸ ἄμετρον τοῦ Θεοῦ ἔλεος...». Καὶ ἀλλοῦ: «Ὁ δίκαιος Κριτῆς, ὁ θέλων πάντας ἀνθρώπους σῶσαι, ὁ παραχωρήσας μοι θλίψεις τοιαύτας διὰ τὰς πολλὰς καὶ μεγάλας μου ἀμαρτίας καὶ οὐχὶ δι' αἴρεσιν ἢ βλασφημίαν τινά...».

Ἐπίσης ἡ ὑπομονὴ τοῦ Ἁγίου ὀφείλεται στὴν θεία ἐνίσχυση. Καὶ τοῦτο γιατί ἐπαληθεύθηκε τὸ ψαλμικό: «κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ὀδυνῶν μου ἐν τῇ καρδίᾳ μου αἱ παρακλήσεις σου εὐφραναν τὴν ψυχὴν μου».

Οἱ παρακλήσεις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἦσαν τέτοιες, ὥστε ὄχι μόνον νὰ ἰσοζυγίζουν τὶς θλίψεις, τοὺς πόνους ἀπὸ τοὺς βασανισμοὺς καὶ τὰ δάκρυα τοῦ ὀσίου, ἀλλὰ καὶ νὰ ὑπερχειλίζουσι στὴν καρδιά του τὸν θεῖο ἔρωτα, ποὺ τοῦ ἔγινε «ἄρτος ἡμέρας καὶ νυκτός».

Ἔτυχε ὁμως ὁ ὀσιος Πατὴρ καὶ ὀπτασίας θείου Ἀγγέλου, ποὺ κατέβηκε στὴν φυλακὴ καὶ πρόσφερε σ' αὐτὸν τὸ Σῶμα καὶ Αἷμα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ καὶ ἔνεκα τούτου τοῦ θαύματος καὶ τῆς ὑπὲρ νοῦν θείας ὀράσεως καὶ ἀντιλήψεως μέσα σὲ θεία ἔξαρση συνέθεσε καὶ ἔγραψε μὲ κάρβουνο στὸν τοῖχο τῆς φυλακῆς τὴν ἄνωτέρω ἀναφερθεῖσα ὠδὴ πρὸς τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, ποὺ ἀρχίζει: «Ὁ τῶ μάννα ποτὲ ἐν ἐρήμῳ διαθρέψας τὸν Ἰσραὴλ...» καὶ στὴν συνέχεια «σὺν τοῖς ἄσωμάτοις Σου λειτουργοῖς ἄδω σοι κἀγώ...», ποὺ ὑπονοοῦν τὴν θεία ὀπτασία τοῦ Ἀγγέλου, ποὺ τοῦ μετέδωσε τὸ Σῶμα καὶ Αἷμα τοῦ Κυρίου.

Ὅμως τὶς ἐπιπλέον θεῖες του ἀντιλήψεις ποιὸς μπορεῖ νὰ γνωρίζει καὶ ποιὸς εἶναι σὲ θέσῃ νὰ διηγηθεῖ ; Ὁ Θεὸς τὸν ὀδηγοῦσε μέσα ἀπ' αὐτὴν τὴν σκληρὴ ὁδὸ γιὰ τὴν τελειότητα. Αὐτὸ φαίνεται καὶ στὴν προτροπὴ μάλιστα τοῦ θείου Ἀγγέλου, ποὺ τοῦ ἐμφανίσθηκε καὶ τοῦ εἶπε: «Μάξιμε, νὰ κάνεις ὑπομονὴ εἰς τὰ ἐνταῦθα δεινὰ διὰ νὰ ἐκφύγεις τὰ δεινὰ τῆς αἰωνίου κολάσεως».

Ἔτσι ὁ ἅγιος Μάξιμος, ἀπὸ θεία πληροφορία, ἀπέκτησε πλήρη ἐπίγνωση ὅτι ἐκπληρώνει τὸ θεῖο θέλημα, σὰν ἦταν ἐγκαταλειμμένος

καὶ θεωρούμενος βδέλυγμα ἀπ' ὅλους, ξένος σὲ ξένη χώρα. Εὕρισκό-
μενος σὲ ἄκρα ταπείνωση πνεύματος, ἔβαλε στὴν καρδιά του ὅτι
αὐτὸς εἶναι ὁ τελευταῖος ἄνθρωπος πάνω στὴν γῆ, ταπεινούμενος
μὲ θεία ἐπίγνωση ὅτι ὁ Κύριος ἐπέτρεψε τὰ δεινά, διότι μέσα ἀπὸ
τὸν δρόμο τῆς ἄκρας ταπεινώσεως ἤθελε νὰ τὸν ὀδηγήσει στὴν
πνευματικὴ τελειότητα.

Ἐγκλειστος καὶ ἡσυχαστής, προσευχόμενος ἔμπονα, μὲ ἀλάλη-
τους στεναγμοὺς τῆς καρδίας καὶ ἀδιαλείπτως, μὲ τὴν νοερὰ ἀπὸ
τὰ βάθη τῆς καρδίας ἐπίκληση τοῦ ὀνόματος τοῦ γλυκύτατου Νυμ-
φίου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἔτσι μὲ τὸ μαρτύριό του καὶ τὴν ἄρση τοῦ Σταυροῦ τοῦ Κυρίου
μὲ ἐπίγνωση, ὁ ἅγιος ἔγινε τέλειος ἐν Χριστῷ, ἀπαθέστατος, ψαλ-
τήριο τερπνὸ καὶ εὐῆχος κιθάρα τοῦ Παναγίου Πνεύματος καὶ κατοι-
κητήριο τῆς Ἁγίας Τριάδας!

Ὁ ἅγιος Μάξιμος ἦταν ἀνάμεσα στοὺς λίγους ὀσίους ποὺ διεξή-
γαγαν τὸν πνευματικὸ τους ἀγῶνα χωρὶς ὀδηγὸ καὶ συμπαραστάτη.
Χωρὶς πνευματικὸ πατέρα, χωρὶς Γέροντα γιὰ παρηγοριὰ καὶ ἐνί-
σχυση στὴν ἄρση τοῦ Σταυροῦ. Ἄλλ' ἀκόμη χωρὶς συμπάρασταση
ἀπὸ ἀδελφοὺς ὁμοϊδεάτες, κατὰ τὸ «ἀδελφὸς ὑπὸ ἀδελφοῦ βοη-
θούμενος ὡς πόλις ὀχυρὰ καὶ τετειχισμένη».

«Ἐξῶθεν μάχη», «ἐτηρεῖτο ἐγκάθειρκτος ἐν δεσμοῖς καὶ ἔθανα-
τοῦτο διὰ τοῦ ψυχους, τοῦ καπνοῦ καὶ τῆς πείνης», ἀλλὰ καὶ «ἔσω-
θεν φόβοι», μήπως καὶ γογγύσει κατὰ τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸ πλῆθος τῶν
δοκιμασιῶν, μήπως παραβιάσει τὶς ἐντολὲς τοῦ Θεοῦ ὀργιζόμενος
ἐναντίον αὐτῶν ποὺ τὸν ἀδικοῦσαν, ὑβρίσει αὐτοὺς ἢ μνησικακήσει
ἐναντίον τους, ἀλλὰ καὶ ὅλος ὁ ὑπόλοιπος συρφετὸς τῶν παθῶν
μαινόταν ἐναντίον του.

Γιγαντιαία ἡ μάχη, ὄχι μόνον ἀπροσπέλαστες, ἀλλὰ καὶ ἀπερινό-
ητες γιὰ μᾶς οἱ συνθήκες τοῦ ἀγῶνα τοῦ Ἁγίου, ἀλλὰ νίκησε μὲ τὴν
συμμαχία τοῦ ἀγαπήσαντος αὐτὸν Κυρίου, καὶ δόντος Ἐαυτὸν εἰς
θάνατον ὑπὲρ πάντων.

Ἡ ἐλάφρυνση τῆς ποινῆς του

Ο ΑΓΙΟΣ Μάξιμος ἔσωσε ὀλόκληρη τὴν Ρωσικὴ Ἐκκλησία ἀπὸ
τὶς προλήψεις, δεισιδαιμονίες καὶ αἰρετικὲς πεποιθήσεις, ποὺ ἐπι-
κρατοῦσαν ἐκείνη τὴν ἐποχὴ στὴν Ρωσία.

Κατὰ τὴν διαμονή του στὴν Μονὴ Ὁτρῶς ἀπὸ τὸ 1531 ἕως τὸ 1551, δόθηκε σὲ αὐτὸν ἀπὸ τὸν μητροπολίτη Τβερ Ἀκάκιο, μὲ θεία νεύση, σχετικὴ ἐλευθερία πρὸς ἐπικοινωνία, ἐνῶ βρισκόταν στὴν φυλακὴ, προκειμένου ὁ φωστήρας νὰ μὴ μείνει «ὑπὸ τὸν μόδιον» (βλ. Ματθ. ε' 15).

Ἔτσι ἐξακολούθησε ἄοκνα, μάλιστα γιὰ μακρὸ χρόνο περιβεβλημένος ἀλυσίδες, σὲ ὑπόγεια σκοτεινὴ καὶ ὑγρὴ φυλακὴ, νὰ συγγράφει μεταφράζοντας στὴν ρωσικὴ γλῶσσα, ἱερὰ κείμενα, νὰ συγγράφει ἀντιαιρετικὰ ἔργα καὶ ἄλλα πολλά, χάριν προστασίας καὶ διαφωτισμοῦ τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ. Ἐπὶ πλέον δέ, ἄρχισε πάλιν μὲ πατρικὴ στοργὴ τὴν κηρυκτικὴ του δράση, παρηγορώντας τοὺς χριστιανούς, ποὺ ἔτρεχαν στὴν φυλακὴ γιὰ νὰ ἀκούσουν τὶς συμβουλές του, ζητώντας τὶς προσευχές του.

Λίγα χρόνια μετὰ τὴν φυλάκιση τοῦ μητροπολίτη Δανιήλ, ὁ μητροπολίτης πάσης Ρωσίας Μακάριος τὸν ἔλυσε ἀπὸ τὸν ἄδικο κανόνα τῆς ἀκοινωνησίας (1543) ποὺ διήρκεσε γιὰ 18 χρόνια (1525-1543).

Κατὰ διαστήματα παρακαλοῦσε θερμὰ νὰ ἀφεθεῖ ἐλεύθερος, γιὰ νὰ ἐπιστρέψει στὴν πολυπόθητὴ του Μονὴ στὸν Ἄθωνα, δίχως ὅμως ἀνταπόκριση. Ὄταν ὁ Ἰβὰν ὁ Τρομερὸς ἀνέβηκε στὸν βασιλικὸ θρόνο, ὁ Ἕλληνας μοναχὸς ἐπανέλαβε ἐκ νέου τὴν ἐκκλησίη του, δίχως πάλι θετικὸ ἀποτέλεσμα.

Αἰτήσεις γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τοῦ ἀγίου Μαξίμου ὑπέβαλαν πρὸς τὸν σάρο ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Διονύσιος (1545), ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων Γερμανός, ὁ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας (4.9.1545), καθὼς καὶ ἡ Μονὴ Βατοπαιδίου.

Σὲ μία ἀπὸ τὶς δικές του ἐπιστολὲς ὁ Μάξιμος ἀναφέρει:

«Εὐδοκήσατε δι' ὄνομα τοῦ Κυρίου, νὰ δείξητε οἶκτον πρὸς ἐμὲ τὸν πτωχόν. Δότε μοι νὰ ἴδω τὸ Ἅγιον Ὁρος, τὸ πάσης οἰκουμένης εὐκτῆριον· ἀπόδοτέ με εἰς τοὺς εὐχέτας ὑμῶν ὀσίους πατέρας καὶ ἀδελφούς μου· κάμφθητε χριστιανοπρεπῶς εἰς τὰς ὑπὲρ ἐμοῦ παρακλήσεις των καὶ τὰ δάκρυα· μὴ θελήσητε νὰ φανῆτε παρήκοοι εἰς τὸν εὐχέτην ἡμῶν οἰκουμενικὸν πατριάρχην, ἰκετεύοντα ὑμᾶς περὶ ἐμοῦ», καὶ ἄλλοῦ· «κρίνατε, παρακαλῶ, ἂν εἶμαι ἄξιος μίσους δι' ὅσα ὀρθῶς διώρθωσα καὶ ἂν δικαίως ἐσυκοφαντήθην ὡς αἰρετικὸς ὑπὸ τινων καὶ ἀφωρίσθην τῆς

κοινωνίας τῶν πιστῶν καὶ τῶν Θείων Δώρων ἐπὶ τόσα ἔτη... Ἐάν λοιπόν, ὀρθὰ καὶ ἀξιόπιστα λέγω, ἐπιδείξατέ μοι τῷ πτωχῷ ἀγαθότητα καὶ ἔλεον, ὡς εὐσεβεῖς καὶ ἀμερόληπτοι κριταί, καὶ ἀπαλλάξατέ με τῶν ἀδίκων συκοφαντιῶν καὶ τῶν δεινῶν τούτων, τὰ ὅποια ἐπὶ πολλὰ ἤδη ἔτη πάσχω... χαρίσατέ μοι, ἴκετεύω τὴν εὐσεβείαν σας, τὴν εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος ἐπιστροφὴν, ὅπου ἐκ νεότητός μου πολλὰ καὶ διάφορα πνευματικῶς καὶ σωματικῶς ἐμόχθησα ἐπ' ἐλπίδι σωτηρίας, ἵνα ἐκεῖ καὶ τὰ ὅσα μου ἐν εἰρήνῃ ἀποθέσω». Καὶ ἄλλου· «ἀπόδος με εὐσεβέστατε Τσάρε τῇ τιμῇ μονῆ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ Βατοπαιδίου· φαιδρυνον πνευματικῶς τοὺς ἐν αὐτῇ διαβιῶντας ὁσίους μοναχοὺς, δούλους σου καὶ διαπύρους εὐχέτας· μὴ θελήσης ἐπὶ μᾶλλον νὰ καταθλίβῃς αὐτούς».

Ἄξιζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι σὲ κάθε ἐπιστολὴ του ὁ ἅγιος παρακαλοῦσε γιὰ τὴν στὸ Ἅγιον Ὄρος ἐπιστροφή του, ἐπαναλαμβάνοντας τὴν φράση «ἵνα ἐκεῖ καὶ τὰ ὅσα μου ἐν εἰρήνῃ ἀποθέσω».

Ἄλλ' ὅμως τὸ μαρτύριό του συνεχίζεται. Ἡ ἐπιστροφή του κρίθηκε ἐπικίνδυνη ἀπὸ τὸν Τσάρο καὶ τὴν τότε Ἐκκλησία, γιὰ τὴν γινώριζε ὅλα τὰ ἀρνητικὰ τῆς πολιτικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς τῆς Ρωσίας καὶ φοβόντουσαν ὅτι θὰ τοὺς ἐξέθετε στὴν κοινὴ γνώμη, ἐπιπλέον ὅτι θὰ φανέρωνε καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν τὸν ἴδιο ἤδη ἐφαρμοσθεῖσα κακία τους.

Διακοπὴ τῆς ποινῆς του

ΤΟ 1551, ὁ νέος Τσάρος, ἐξετάζοντας τὴν ὅλη ὑπόθεση μὲ τοὺς ἀξιωματοῦχους του, ποὺ ἐπέμεναν στὴν δικαίωση τοῦ Ἀγίου, διέταξε νὰ με-

Ἡ Ἱερὰ Λαύρα τοῦ Ἀγίου Σεργίου, ὅπου ἐζήσθη τὰ τελευταῖα πέντα χρόνια τῆς ζωῆς του ὁ Ἅγιος Μάξιμος. Τὸ τόξο δείχνει τὸν Ἱερὸ Ναὸ τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, στὸν ὁποῖο εὐρίσκεται ἡ λάρνακα μὲ τὰ Ἱερὰ Λείψανά του.

ταφερθεῖ στὴν περίφημη Λαύρα τοῦ Ἀγίου Σεργίου, διακόπτοντας τὴν ποινὴ τῆς φυλάκισής του, ποὺ διήρκεσε γιὰ 26 συναπτὰ χρόνια, χωρὶς ὅμως πάλι νὰ τοῦ ἐπιτρέψουν νὰ ἐπιστρέφει στὴν πα-

τρίδα του και στην μονή τῆς μετάνοιάς του, γιὰ τοὺς παραπάνω λόγους.

Ὁ ἅγιος Μάξιμος, γέροντας στὴν ἡλικία καὶ καταβεβλημένος ἀπὸ τὶς πολλαπλὲς κακουχίες τῆς ἰσοβίου φυλάκισής του, κατὰ τὴν 21η Ἰανουαρίου τοῦ 1556, ἡμέρα ποὺ ἡ Ἐκκλησία τιμᾷ τὸν ὁμώνυμο καὶ προστάτη του ἅγιο Μάξιμο τὸν Ὁμολογητή, καί, στὴν Ἱερὰ Μονὴ τῆς μετάνοιάς του στὸ Βατοπαίδι οἱ πατέρες καὶ ἀδελφοὶ του τιμοῦσαν κατὰ τὸ ἔθος τὴν ἑορτὴ τῆς Παναγίας τῆς Παραμυθίας, παρέδωσε τὸ πνεῦμα του στὰ χέρια τοῦ Κυρίου, γιὰ νὰ τὸν παραμυθῆσει ἀπὸ τοὺς κόπους καὶ πόνους του.

Τὸ 1556, ὅταν κοιμήθηκε, ἦταν περίπου 86 χρόνων καὶ εἶχε ὑπηρετήσει μέχρι τελευταίας ἱκμάδας τὴν Ρωσικὴ Ἐκκλησία καὶ τὸν εὐσεβῆ λαό της γιὰ συνολικὴ περίοδο τριάντα ὀκτῶ χρόνων. Τὰ εἰκοσιέξι χρόνια ἦταν στὴν φυλακὴ.

Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο τῆς Κωνσταντινουπόλεως προέβη στὸν κανονισμό ὡς ἁγίου τοῦ Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ τὸ 1988. Στὴν συνέχεια, τὸν ἴδιον χρόνο καὶ στὴν ἑορτὴ τῆς χιλιετηρίδας τῆς Ὁρθοδοξίας στὴν Μόσχα κανονίσθηκε ὡς ἅγιος καὶ ἀπὸ τὴν Ρωσικὴ Ἐκκλησία. Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου του ἔγινε στίς 21 Ἰουνίου 1996 (π. ἡμ.) στὸν ἱερὸ ναὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τῆς Λαύρας τοῦ Ἁγίου Σεργίου, ὅπου φυλάσσεται ἡ λάρνακά του, ἐνῶ ἡ παράδοση μέρους τῶν λειψάνων στὴν Ἱερὰ Μονὴ Βατοπαιδίου, τὴν Μονὴ τῆς μετάνοιάς του, ἔγινε στίς 8 Ἰουλίου 1997 (π. ἡμ.) στὸν ἱερὸ ναὸ τῆς Παναγίας τοῦ Καζάν ἀπὸ τὸν πατριάρχη Μόσχας καὶ πασῶν τῶν Ρωσιῶν κ.κ. Ἀλέξιο. Οἱ ἑορτασμοὶ μετακομιδῆς τοῦ λειψάνου του στὴν Μονὴ Βατοπαιδίου ἔγιναν στίς 14 Ἰουλίου 1997 (π. ἡμ.).

* * *

ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ τοῦ ἁγίου Μαξίμου πρέπει νὰ μᾶς ἐνθαρρύνει. Ἡ παιδεία τοῦ Κυρίου δὲν τὸν ἐξόντωσε, ἀλλὰ μὲ τὴν πίστη, τὴν προσευχὴ, τὴν ἀρετὴ ἀντλήσε θεῖες δυνάμεις καὶ ἔκανε ὑπομονὴ σὲ ἀπερίγραπτους πειρασμούς.

Ἡ Ἱερὰ Εἰκόνα τῆς Παναγίας, τὴν ὁποία ἐδῶρισε ὁ Τσάρος Βασιλεῖος Ἰβάνοβιτς στὴν ἀντιπροσωπία τῶν Βατοπαιδινῶν Μοναχῶν, ποὺ συνώδευσε τὸν Ἅγιο Μάξιμο στὴν Ρωσία κατὰ τὸ ἔτος 1517.

Τοὺς βίους τῶν ἁγίων τοὺς διηγούμεθα γιὰ νὰ παραδειγματιζόμαστε, νὰ ἐνισχυόμαστε, νὰ προσεγγίζουμε μὲ ὀρθοπραξία τὸν Θεὸ μὲ τὸν ἐκκλησιασμό, τὴν ἐξομολόγηση, τὴν κοινωνία τῶν θείων Μυστηρίων.

Ὁ κάθε ἕνας ἀπὸ ἐμᾶς θὰ βαστάζει, σύμφωνα μὲ τὶς δυνάμεις του, τὸν σταυρὸ τῆς Ἀναστάσεώς του. Ἡ γνώση τῆς ὁδοῦ πρὸς τὴν θεία Μεταμόρφωση εἶναι ἀναγκαία καὶ εἰδικώτερα στὸ ἑλληνικὸ ἔθνος, ποὺ μὲ τοὺς σοφοὺς, ἰσαποστόλους, ἁγίους τοῦ ὁδήγησε στὴν θεογνωσία καὶ τόσα ἄλλα ἔθνη.

Εὐχόμαστε ὁ πανάγαθος Τριαδικὸς Θεὸς μας, ποὺ «ἕως ἄρτι ἐργάζεται», νὰ ἀποστέλλει πάντοτε ἄξιους καὶ ἁγίους ἐργάτες στὸν ἀμπελῶνα Του, σὰν τὸν ἀκάματο καὶ μέγα ἅγιο Μάξιμο, γιὰ τὴν σωτηρία ὅλων μας.

Εὐχόμαστε ἐπίσης ὁ Θεὸς μὲ τὶς πρεσβεῖες τοῦ ὁσίου τούτου Πατέρα μας νὰ δίδει τὴν Χάρη Του, γιὰ τὴν διαφύλαξη τῆς ἐνότη-
τας τῆς πίστεως καὶ τὸν σύνδεσμο τῆς ἀγάπης στὴν μία Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία.

(*) Περιοδ. «Πεμπτουσία», ἀριθ. 20/Ἀπρίλιος-Ἰούλιος 2006, σελ. 114-121. Ἐπιμέλ. ἡμετ.